

**KEMENTERIAN KEWANGAN DAN EKONOMI
PEMBENTANGAN KERTAS CADANGAN
PERUNTUKAN WANG KEMAJUAN 2021/2022
MAJLIS MESYUARAT NEGARA 2021**

Terima Kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi,

Bismillah Hirahman Nirrahim

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh dan Salam
Sejahtera

Yang Berhormat Pehin Pengerusi,

1. Tahun Kewangan 2021/2022 adalah merupakan tahun keempat (ke-4) bagi Rancangan Kemajuan Negara Kesebelas (RKN 11). Pada menjunjung Titah Perkenan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam, keahlian Jawatankuasa Tertinggi RKN (JKTR) dan Jawatankuasa Kerja RKN (JKK) telah dikemaskini dimana Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah ibni Al-Marhum Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddien Sa'adul Khairi Waddien, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam telah berkenan menjadi Pengerusi kepada Jawatankuasa Tertinggi RKN.

2. Alhamdulillah, dengan berkat daulat kepimpinan yang bijaksana oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam serta kerjasama padu secara *Whole of Nation and Whole of Government Approach*, projek-projek yang dilaksanakan di bawah RKN ke 11 akan menyumbang kepada kemajuan-kemajuan dalam mencapai Wawasan Brunei 2035.

Yang Berhormat Pehin Pengerusi,

3. Kaola sukacita mengongsikan prestasi kemajuan projek-projek RKN ke 11 setakat 22 Mac 2021 yang telah siap dan sedang dilaksanakan selain daripada projek-projek yang telah kaola kongsi semasa Pembentangan Kertas Cadangan Rang Undang-Undang (2021) Perbekalan 2021/2022 seperti berikut:

3.1 Sebanyak 189 buah projek telah diluluskan dibawah RKN ke 11 yang mana juga termasuk 3 buah projek yang diluluskan dalam Tahun Kewangan 2020/2021 seperti berikut:

3.1.1 Pertama, projek Pembekalan Sistem Rangkaian Elektrik di Mukim Sukang, Daerah Belait;

3.1.2 Kedua, projek New Wall System to Close Quarter Battle (CQB) Complex, Special Force Regiment Camp, Penanjong Garrison;

3.1.3 Ketiga, satu projek di bawah Manpower Planning Employment Council (MPEC) yang diselaraskan di dalam Anggaran Perbelanjaan Tahun Kewangan 2021/2022 kepada satu HRD Fund daripada lima projek asal.

3.2 Dari 189 projek yang Kaola nyatakan tadi, sebanyak dua puluh (20) projek telah **siap dilaksanakan** termasuk tiga belas (13) projek yang ditunda dari RKN10. Projek-projek ini adalah dijangka akan menyumbang kepada peningkatan kualiti kehidupan rakyat dan penduduk; meningkatkan aktiviti ekonomi negara dan menyediakan peluang-peluang pekerjaan bagi anak-anak tempatan; meningkatkan aksesibiliti kemudahan-kemudahan asas dan seterusnya akan meningkatkan produktiviti dari segi efisiensi dan keberhasilan Negara. Antaralain projek-projek tersebut adalah termasuk:

- 3.2.1 Projek Jambatan Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddien yang telah digunakan sejak 17hb Mac 2020;
- 3.2.2 Projek Pembangunan Teluk Brunei (Pulau Muara Besar) yang menyumbang kepada peningkatan KDNK dimana pada tahun 2020, subsektor Pembuatan Produk Petroleum dan Kimia telah menyumbang sebanyak 5.5 peratus daripada keseluruhan KDNK Negara Brunei Darussalam;
- 3.2.3 Projek Menaiktaraf Jalan Perindustrian Serasa Menuju Ke Jambatan Pulau Muara Besar untuk memudahkan aksesibiliti kepada perindustrian di Pulau Muara Besar dan menjana *spin-off* aktiviti-aktiviti di kompleks pendaratan ikan, industri pemprosesan dan penyelidikan yang dikendalikan oleh Jabatan Perikanan;
- 3.2.4 Projek Industri Ternakan Udang, yang telah beroperasi di Tapak Industri Ternakan Udang, Kg. Keramat, Telisai yang dianggarkan menyumbang kepada

peningkatan dari segi penghasilan ternakan udang;

- 3.2.5 Projek Sekolah Persediaan Arab Ugama di Kg Rimba telah mula digunakan pada 13hb Januari 2020 dan dapat menampung kira-kira 1,800 pelajar bagi Tahun 5 hingga Tahun 11.
- 3.2.6 Projek *Establishment of Certified BSL3 Laboratories With Supporting BSL2 Laboratories For An Accredited National TB Reference Laboratory (NTRL) And Virology Services* yang diiktiraf dan mematuhi piawaian antarabangsa. Ini akan menyokong Pelan Strategik Kementerian Kesihatan di bawah Matlamat 1 dan 3;
- 3.2.7 Projek Pelan Induk Akademi Pasukan Polis dengan tujuan untuk meningkatkan tahap pembelajaran secara berterusan bagi Pasukan Polis Diraja Brunei; dan
- 3.2.8 Tiga (3) buah projek pengukuhan sistem rangkaian elektrik dan pembekalan kawat voltan tinggi di Daerah Brunei dan Muara, Tutong dan Belait.

3.3 Sementara itu, sebanyak tujuh puluh tujuh (77) buah projek sedang **dalam pelaksanaan** antaranya termasuklah projek-projek infrastruktur dan program meningkatkan kemahiran dan kapasiti sumber tenaga manusia seperti berikut:

3.3.1 Pertama, projek-projek infrastruktur pendidikan seperti Pembinaan Universiti Islam Sultan Sharif Ali (UNISSA); dan Pembinaan Sekolah Menengah Sultan Hassan Bangar.

3.3.2 Kedua, projek-projek Pertanian dan Agrimakanan dan Perikanan seperti:

- Membina Skim Pengairan Tambahan Bagi Kawasan Penanaman Padi Di seluruh Daerah Brunei dan Muara dihasratkan akan mendukung pengeluaran hasil beras;
- Peningkatan Keluaran Sayur Menggunakan Teknologi Tinggi Bagi Menjana KDNK termasuk pembekalan

- elektrik di Taman Agroteknologi Tungku dan Kg Batumpu;
- Rancangan Pembangunan Industri Ternakan Bagi Menjana Pengeluaran termasuk pembekalan elektrik di Kawasan Kemajuan Pertanian Merangking Fasa 1, Daerah Belait dan makmal program pusat penyelidikan, penganalisan dan rujukan bagi penyakit ternakan;
  - Memajukan Dan Membuka Tapak-Tapak Bagi Industri Akuakultur termasuk kerja-kerja menyediakan kemudahan asas bagi tapak akuakultur Sungai Mangsalut, Kg Tanah Jambu, Sg Paku dan Kg Rampayoh; dan
  - Program Meningkatkan Pengeluaran Industri Akuakultur termasuk meningkatkan sistem pengairan di Kawasan ternakan udang di Pengkalan Sibabau Zone II, Kg. Mentiri;

3.3.3 Ketiga, projek-projek pembekalan elektrik di bawah Kementerian Tenaga yang mana majoriti projek adalah bagi pengukuhan sistem rangkaian elektrik dan juga projek Pengurusan Aset dan Inventori Bekalan Elektrik termasuk Pengurusan Kawalan Rangkaian, Pengawasan Kawalan dan Sistem Perolehan Data; dan

3.3.4 Keempat, projek pembekalan air, pengaliran air dan pembentungan termasuk projek membina Kolam Penahanan Banjir Daerah Tutong Fasa 1 dan projek Menaiktaraf Sungai Utama dan Anak-Anak Sungai serta Projek Kawalan Pesisir Sepanjang Pantai Kg Danau; dan

3.4 Manakala, 82 buah projek yang masih dalam pelbagai peringkat, perancangan, tawaran, dan rekabentuk termasuk Kolej Universiti Perguruan Ugama Seri Begawan (KUPUSB); Membaikpulih dan Menaiktaraf Bangunan Muzium Brunei dan Bangunan Pameran, Kota Batu; Perumahan Negara Kg Tanah Jambu Fasa 7; dan Menaiktaraf Infrastruktur Rangkaian Sekolah Kerajaan;

- 3.5 Sebanyak 10 buah projek yang telah dibatalkan mengambilkira bahawa sebanyak 7 buah projek dilaksanakan melalui pembiayaan *alternative financing* dan 3 buah projek tidak diperlukan lagi.

Yang Berhormat Pehin Pengerusi,

4. Sebagaimana yang kaola terangkan semasa Pembentangan Rang Belanjawan Tahun Kewangan 2021/2022 tempoh hari, jumlah peruntukan bagi Tahun Kewangan 2021/2022 adalah disediakan sejumlah **Enam Ratus Juta Ringgit Brunei (\$600 juta)**. Pembahagian peruntukan bagi Tahun Kewangan 2021/2022 seperti berikut:

- 4.1 Sejumlah **Dua Ratus Empat Puluh Dua point enam Juta Ringgit Brunei** (B\$242.6 juta) disediakan untuk projek-projek yang sedang dalam pelaksanaan;
- 4.2 Sejumlah **Satu ratus Lima Puluh Lapan point Lima Juta Ringgit Brunei** (B\$158.5 juta) disediakan untuk projek-projek dalam peringkat tawaran;

- 4.3 Sejumlah **Satu Ratus Tujuh Puluh point dua Juta Ringgit Brunei** (B\$170.2 juta) disediakan untuk projek-projek yang masih dalam peringkat rekabentuk; dan dalam perancangan; dan
- 4.4 Sejumlah **Dua Puluh Lapan point Tujuh Juta Ringgit Brunei** (B\$28.7 juta) disediakan untuk membayar tuntutan *penultimate payment; retention money* dan sebagainya, khususnya bagi projek-projek yang telah siap.

Yang Berhormat Pehin Pengerusi,

5. Kaola seterusnya mengongsikan pecahan peruntukan \$600 juta tersebut mengikut sektor seperti berikut:

- 5.1 **Sektor Pengangkutan & Perhubungan** disediakan peruntukan sebanyak **Tujuh Puluh Enam Juta Ringgit Brunei** (B\$76.0 juta);

- 5.2 **Sektor Perkhidmatan Sosial** disediakan peruntukan sebanyak **Satu Ratus Enam Puluh Lapan Juta Ringgit Brunei** (B\$168.0 juta);
- 5.3 **Sektor Penggunaan Awam** disediakan peruntukan sebanyak **Satu Ratus Enam Puluh Enam Juta Ringgit Brunei** (B\$166.0 juta);
- 5.4 **Sektor Pembangunan Modal Insan** disediakan peruntukan sebanyak **Lima Puluh Lapan Juta Ringgit Brunei** (B\$58.0 juta);
- 5.5 **Sektor Rampaian** termasuk untuk membiayai perbelanjaan projek-projek yang sudah siap tetapi mempunyai tanggungan disediakan peruntukan sebanyak **Sebelas Juta Ringgit Brunei** (B\$11.0 juta);
- 5.6 **Sektor Perindustrian dan Perdagangan** disediakan peruntukan sebanyak **Lima Puluh Tiga Juta Ringgit Brunei** (B\$53.0 juta);
- 5.7 **Sektor Teknologi & Info-Komunikasi** disediakan peruntukan sebanyak **Tiga Puluh Juta Ringgit Brunei** (B\$30.0 juta);

- 5.8 **Sektor Bangunan Awam** disediakan peruntukan sebanyak **Tujuh Belas Juta Ringgit Brunei** (B\$17.0 juta);
- 5.9 **Sektor Sains & Teknologi, Penyelidikan & Pembangunan dan Inovasi** disediakan peruntukan sebanyak **Dua Belas Juta Ringgit Brunei** (B\$12.0 juta); dan
- 5.10 **Sektor Keselamatan** disediakan peruntukan sebanyak **Sembilan Juta Ringgit Brunei** (B\$9.0 juta).

Yang Berhormat Pehin Pengerusi,

6. In-Sha Allah, Kementerian Kewangan dan Ekonomi akan meneruskan perbincangan dengan Kementerian-Kementerian melalui Jawatankuasa Kerja (JKK) Rancangan Kemajuan Negara bagi memastikan pelaksanaan projek adalah sebagaimana yang telah ditetapkan.

Yang Berhormat Pehin,

Sekianlah yang dapat kaola kongsi sebagai menyampaikan mukadimah dalam pembentangan peruntukan Rancangan Kemajuan Negara yang Ke Sebelas (RKN 11) bagi Tahun Kewangan 2021/2022.

Insha Allah, apa jua persoalan yang berkaitan dengan pelaksanaan projek-projek kemajuan ini, kaola yakin rakan-rakan sejawatan kaola sudah setentunya akan dapat memberikan penjelasan lanjut, selaku agensi-agensi pelaksana projek-projek Kementerian masing-masing.

Sekian terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi.